

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

5 май 1983 година*

„Социална сигурност – Социална пенсия – Прехвърляне”

По дело 139-82

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от Corte di Cassazione, (Италия) в рамките на спор по главното производство пред този съд между

Paola Piscitello

и

Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS),

относно тълкуването на Регламент № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2),

СЪДЪТ (трети състав),

в състав: г-н U. Everling, председател на състава, г-н Mackenzie Stuart и г-н Y. Galmot, съдии,

генерален адвокат: г-н G. F. Mancini,

секретар: г-н P. Heim,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 14 януари 1982 г., постъпило в Съда на 30 април 1982 г., Corte di Cassazione (Касационният съд), е поставил на основание член 177 от Договора за ЕИО преюдициален въпрос относно тълкуването на член 10 от Регламент №1408/71 от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2).

2. Въпросите са поставени в рамките на спор между г-жа Piscitello и Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS).

* Език на производство то: немски.

3. Г-жа Piscitello, италианска гражданка, е получавала от 1 януари 1973 г. социална пенсия, предвидена в член 26 от Закон №153 от 30 април 1969 г. По силата на тази разпоредба, социалната пенсия се изплаща на гражданите на възраст от 65 години, с местожителство на италианска територия, чийто общ годишен доход, включително, ако са в брак, и този на съпруга, е по-нисък, от предвидения в закона.

4. Италианският закон №153 от 30 април 1969 г. предоставя за тези, които отговарят - ако те отговарят на условията, предвидени в него – права, които не зависят от никаква индивидуална и самостоятелна преценка на тяхното лично положение или бедност. Социалната пенсия се отпуска автоматично на всеки италиански гражданин, навършил 65 години, който не се ползва от друго обезщетение за социална сигурност или социално подпомагане и който, с оглед на своето данъчно положение, не притежава доходи, достатъчни, за да гарантират жизнените му нужди. Ако правоимащият получава, между другото, други доходи, размерът на социалната пенсия се намалява.

5. С решение на INPS (Националният институт за социално осигуряване) от 26 юни 1976 г., което произвежда действие от 1 април 1975 г., социалната пенсия на г-жа Piscitello е прекратена, поради това, че, тъй като към тази дата е прехвърлила местожителството си в Белгия, за да живее при член от семейството си, тя вече не отговаряла на всички условия, предвидени в член 26 от упоменатия по-горе закон.

6. Госпожа Piscitello е обжалвала това решение пред Pretura (районен съд), Enna, с въззивна жалба пред Tribunale (окръжен съд), Enna и след това пред Corte di Cassazione, който поставя на Съда следния преюдициален въпрос:

„Предвид „отмяната на клаузите за местожителството” предвидено в член 10 от Регламент №1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г., трябва ли разпоредбите на член 26 от Закон №153 от 30 април 1969 г., който постановява, че отпускането и ползването на социалната пенсия са поставени в зависимост от местожителството на италианския гражданин на националната територия да се стичат за отменени и може ли следователно тази пенсия да бъде спряна или отменена, поради това че получателят прехвърля местожителството си на територията на друга държава – членка, като се отчита обстоятелството, че, от една страна, социалната пенсия се отпуска с цел подпомагане (вж. решение № 157 на Corte Costituzionale (Конституционния съд) от 15. 12. 1980 г) и че, от друга страна, тя също влиза в категорията на обезщетенията и пенсиите за старост, изброени в член 4, параграф 1 от Регламент №1408/71 на Съвета, според който този регламент „се прилага спрямо цялото законодателство в следните отрасли на социалното осигуряване, които се отнасят до ... обезщетенията и пенсиите за старост”?”

7. От изразите в преюдициалния въпрос, поставен от Corte di Cassazione се разбира, че той има за цел да установи дали, от една страна, една пенсия като италианската социална пенсия влиза в материалното приложно поле на Регламент № 1408/71 и, от друга страна, дали отмяната на клаузите за местожителство, предвидено в член 10, параграф 1 от този регламент се прилага по отношение на тази помощ.

По първата точка

8. По силата на член 4, параграф 1, буква в) и параграф 2 от Регламент № 1408/71, този регламент се прилага спрямо цялото законодателство в отраслите на социалното осигуряване, които се отнасят до пенсиите за старост, независимо дали те установяват режим на вноски или режим без вноски. От член 1, буква у) от същия регламент следва, че изразът “обезщетения” и “пенсии” означава всички обезщетения и пенсии, предоставени съгласно националното законодателство на държавите – членки, „включително всички техни елементи, които се изплащат от обществените фондове”. Член 4, параграф 4 от Регламент № 1408/71 предвижда, че този регламент не се прилага по отношение на „социалната и медицинска помощ”.

9. В определението за препращане Corte di Cassazione, отбелязва, че според Решение № 157 от 15 декември 1980 г. на Corte Costituzionale (Конституционния съд) социалната пенсия, предвидена от Закон № 153 от 30 април 1969 г. се отпуска, съгласно италианското право, с цел подпомагане. Това обстоятелство, обаче, както самият Corte di Cassazione, посочва, само по себе си не е достатъчно, за да се изключи тази пенсия в съответствие с правото на Общността от материалното приложно поле на Регламент № 1408/71.

10. Както е констатирал Съдът в решението си от 6 юли 1978 г., произнесено по делото Gillard (по дело № 9/78, Recueil, стр. 1661), разграничението между изключените обезщетения и пенсии и обезщетенията и пенсиите, които попадат в приложното поле на Регламент № 1408/71 се основава главно на съставните елементи на всяка от пенсиите, по-специално на нейната цел и на условията за нейното отпускане.

11. Трябва да се отбележи, на първо място, че поради някои от особеностите си, законодателство като Италианския закон № 153 от 30 април 1969 г. има общи черти със законодателството за социалното подпомагане – като се има предвид по-специално обстоятелството, че той приема нуждата като основен критерий при прилагане и изключва всякакви изисквания, свързани с периоди на професионална дейност, на членство или осигуряване, той се доближава все пак до социалната сигурност, поради факта, че, като не предвижда индивидуална и самостоятелна преценка, характерна особеност за социалното подпомагане, той предоставя на получателите един законово определен статус, като им дава право на помощ, аналогична на обезщетенията за старост, посочени в член 4 от Регламент № 1408/71.

12. Трябва да се отбележи, на второ място, че, като се има предвид, че кръгът на получателите е широко определен, едно такова законодателство изпълнява в действителност, двойна роля, която се състои в това не само да гарантира един минимум от средства за съществуване на лица, изцяло извън системата на социалната сигурност, но, от друга страна, да гарантира една добавка към доходите на получателите на недостатъчни обезщетения от социалната сигурност.

13. При това положение трябва да се приеме, че едно обезщетение като социалната пенсия, предвидена в член 26 от Италианския закон № 153 от 30 април 1969 г., която, от една страна, предоставя на получателите на социалната пенсия законово определен статус, без каквато и да е индивидуална и самостоятелна преценка на личните нужди или положение и, която, от друга страна, може да се изплати като добавка към доходите на получателите на парични обезщетения от социалната сигурност е попада

в областта на социалната сигурност по смисъла на член 51 от Договора и не е изключена от Регламент № 1408/71 от разпоредбите на член 4, параграф 4 от него.

По втората точка

14. Съгласно член 10, параграф 1, алинея 1 от Регламент № 1408/71:

„ 1. Ако в настоящия регламент не е предвидено друго, придобитите съгласно законодателството на една или повече държави-членки парични обезщетения за инвалидност, старост или на наследници, пенсия за трудова злополука или професионална болест и помощи при смърт не подлежат на никакво намаление, изменение, спиране, прекратяване или конфискация, заради факта, че получателят пребивава на територията на държава-членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията.”

15. Целта на тази разпоредба е да благоприятства свободното движение на работниците и на членовете на техните семейства, като ги защити срещу неблагоприятни последици, които могат да възникнат в резултат от прехвърлянето на тяхното местожителство от една държава – членка в друга; освен това, тази разпоредба има за цел да осигури на такива лица запазването на правото на обезщетения, пенсии и парични помощи, придобити по силата на законодателството на една или няколко държави – членки, когато пребивават постоянно на територията на държава-членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията.

16. От предходните съображения следва, че една пенсия от вида на предвидената в член 26 от цитирания по-горе италиански закон, се предоставя при условията и на основата на обективни критерии определени от този закон, на възрастни граждани, с цел да им осигури минимум от средства за съществуване. Една такава пенсия следователно трябва да бъде приравнена на обезщетение за старост по смисъла на член 4, параграф 1, буква в) от Регламент № 1408/71. Следователно тя се включва сред обезщетенията и пенсиите, визирани от член 10, параграф 1, алинея 1 от Регламент № 1408/71. При липса на специални разпоредби относно тази пенсия в Регламент № 1408/71, трябва да се приеме, че отмяната на клаузите за местожителство, предвидено в член 10, параграф 1 от този регламент се прилага към въпросното обезщетение или пенсия.

17. По смисъла изложените по-горе съображения, на поставения от Corte di Cassazione въпрос трябва да се отговори следното:

1) Едно обезщетение като социалната пенсия, предвидена в член 26 от Италианския закон № 153 от 30 април 1969 година, която, от една страна, дава на получателите законово определен статус, , независимо от всякаква индивидуална и самостоятелна преценка на личните нужди или положение и, която, от друга страна може да се изплаща като добавка към доходите на получателите на обезщетения от социалната сигурност попада в областта на социалната сигурност по смисъла на член 51 от

Договора и не е изключена от Регламента № 1408/71 от разпоредбите на член 4, параграф 4 от него.

2) Една пенсия от вида на предвидената в член 26 от цитирания по-горе италиански закон се предоставя при условията и на основата на обективни критерии, определени от този закон, на възрастни граждани, с цел да им гарантира един минимум от средства за съществуване. Една такава пенсия трябва следователно да бъде приравнена на обезщетение за старост по смисъла на член 4, параграф 1, буква в) от Регламент № 1408/71. Тя се включва, следователно, в обезщетенията, посочени в член 10, параграф 1, алинея 1, цитиран по-горе, от Регламент № 1408/71. Поради това, че Регламент № 1408/71 не съдържа специални разпоредби относно тази пенсия, трябва да се приеме, че спрямо нея се прилага отмяната на клаузите за местожителство предвидена в член 10, параграф 1 от този регламент.

По съдебните разноски

18. Разходите, направени от италианското правителство, от правителството на Обединеното кралство и от Комисията, за представяне на становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. Тъй, като по отношение на страните в главното производство, тази процедура има характер на инцидентен установителен иск, предявен пред националния съд, този съд следва да се произнесе по съдебните разноски,

По изложените съображения, Съдът (трети състав) реши:

1) Едно парично обезщетение като социалната пенсия, предвидена в член 26 от Италианския закон № 153 от 30 април 1969 г., която, от една страна, дава на получателите законово определен статус, независимо от всякаква индивидуална и самостоятелна преценка на личните нужди или положение и, която, от друга страна може да се изплаща като добавка към доходите на получателите на обезщетения от социалната сигурност попада в областта на социалната сигурност по смисъла на член 51 от Договора и не е изключена от Регламент № 1408/71 от разпоредбите на член 4, параграф 4 от него.

2) Една пенсия от вида на предвидената в член 26 от цитирания по-горе италиански закон се предоставя при условията и на основата на обективни критерии, определени от този закон, на възрастни граждани, с цел да им гарантира един минимум от средства за съществуване. Една такава пенсия трябва следователно да бъде приравнена на обезщетение за старост по смисъла на член 4, параграф 1, буква в) от Регламент № 1408/71. Тя се включва, следователно, в обезщетенията, посочени в член 10, параграф 1, алинея 1, цитиран по-горе, от Регламент № 1408/71. Поради това, че Регламент № 1408/71 не съдържа специални разпоредби относно тази пенсия, трябва да се приеме, че спрямо нея се прилага отмяната на клаузите за местожителство предвидена в член 10, параграф 1 от този регламент.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 5 май 1983 година.

Подписи